

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **TCM POINT s. r. o.**, IČO 28785517, sídlem Příčná 1892/4, Praha 1, zastoupená JUDr. Davidem Karabcem, MPA, LL.M., advokátem, sídlem Na Spojce 610/6, Praha 10, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Hradci Králové**, sídlem Březhradská 182, Hradec Králové, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 11. března 2019 č. j. SZPI/AK664-1/2019, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. června 2023 č. j. 31 A 4/2019-155,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Davida Karabce, MPA, LL.M., advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Předmětem sporu v nynější věci je způsob označování produktů žalobkyně. Konkrétně nakolik mohlo označení „medicinální houby“ u průměrného spotřebitele vyvolat dojem léčebných účinků takto označených produktů. Sporné bylo rovněž to, zda mohlo uvedené označení vyvolat u průměrného spotřebitele dojem, že se v některých produktech nachází složky hub, přestože je neobsahovaly.

[2] Žalovaná realizovala kontrolu v provozovně žalobkyně, jakož i kontrolu její internetové stránky obsahující nabídky produktů. Dle kontrolních zjištění měla žalobkyně nabízet 49 druhů produktů (potravin). Ve spojení s těmito produkty žalobkyně používala sousloví „medicinální houby“, které umísťovala na etikety. Uvedením tohoto označení žalobkyně dle žalované navozovala dojem, že produkty umožňují léčit určitou lidskou

nemoc. Tímto mohla ovlivňovat nákupní rozhodnutí průměrného spotřebitele ve prospěch uskutečnění nákupu, neboť použité označení „medicinální“ bylo možné považovat za léčebné tvrzení. Žalobkyně zároveň tím, že na etiketě uvedla informaci „medicinální houby“, mohla u průměrného spotřebitele vzbudit dojem, že produkty vždy obsahují houby či jejich složky, přestože některé z nich složky hub neobsahovaly. Na základě provedené kontroly vydala inspektorka žalované opatření ze dne 1. března 2019 č. j. P019-61261/19, kterým dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, uložila žalobkyni odstranit zjištěné nedostatky u jednotlivých produktů. Proti opatření inspektorky podala žalobkyně odvolání, které žalovaná v návětí označeným rozhodnutím po formulační stránce změnila a prodloužila termín ke splnění uložených povinností, věcně se však ztotožnila se závěry inspektorky.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, které Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 19. května 2021 č. j. 31 A 4/2019-91 vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a vrátil jí věc k dalšímu řízení. Krajský soud v tomto rozsudku konstatoval, že průměrný spotřebitel mohl rozpoznat, že u některých produktů není jejich obsah tvořen houbami, byť etiketa nese nápis „medicinální houby“. Na přední straně etikety žalobkyně zřetelně uváděla název produktu a pod tímto názvem byla vyobrazena rostlina, popřípadě jiná složka obsažená v produktu. Nápis „medicinální houby“ byl pouze částí loga žalobkyně, které chránila ochranná známka. Pojem „medicinální“ dle krajského soudu v sobě zahrnoval významy „léčivý“, ale i „léčebný“, „zdravotní“ a „lékárnický“. Pod tato označení proto nespádaly pouze lékařské přípravky umožňující vyléčit určitou nemoc, nýbrž označení zahrnovalo i pojem „léčebný“, který sám o sobě vyléčení neslibuje. Dle krajského soudu proto označení „medicinální“ nemohlo u průměrného spotřebitele vyvolat dojem léčebných účinků.

[4] Proti rozsudku krajského soudu č. j. 31 A 4/2019-91 podala žalovaná kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. února 2023 č. j. 8 As 212/2021-53 vyhověl, zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud konstatoval, že žalobkyně argumentaci ochrannou známkou poprvé uplatnila až při ústním jednání, nikoliv ve lhůtě pro podání žaloby, proto k této námitce neměl krajský soud přihlížet. Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s hodnocením dopadu produktů na průměrného spotřebitele, neboť dospěl k závěru, že označení užitá žalobkyní mohlo průměrného spotřebitele uvést v omyl. V případě produktů nabízených žalobkyní bylo na přední straně balení obsaženo sdělení „medicinální houby“. Průměrný spotřebitel tedy mohl dle Nejvyššího správního soudu přinejmenším na první pohled nabýt dojmu, že alespoň určitý podíl hub je i v produktech, v nichž ve skutečnosti žádné složky hub nebyly. Zároveň průměrný spotřebitel, který se zajímá o zlepšení či udržení svého zdravotního stavu, mohl být na základě informace „medicinální houby“ ovlivněn, neboť si pod tímto mohl představit houby s léčebnými účinky. Žalobkyně přitom produkty uváděla jako doplňky stravy, u kterých nebylo možné deklarovat vlastnosti prevence, léčby nebo vyléčení lidských nemocí. Na uvedeném dle Nejvyššího správního soudu nic nezměnilo, že označení „medicinální houby“ bylo součástí loga žalobkyně, neboť ani logo výrobce nesmí být zavádějící, jde-li o složení označeného produktu, ani nesmí po materiální stránce obsahovat léčebné tvrzení. Jelikož žalobkyně produkty neuváděla na trh jako tradiční rostlinné léčivé přípravky, nepřistoupil Nejvyšší správní soud na srovnání s botanickými názvy rostlin, například smetánkou lékařskou. Žalobkyně také neprokázala, že by spojení

pokračování

„medicinální houby“ představovalo ustálený pojem tradiční čínské medicíny. Nejednalo se ani o notorietu.

[5] Na základě závěrů vytyčených Nejvyšším správním soudem se věci znovu zabýval krajský soud, který v návěti označeným rozsudkem žalobu zamítl. Vázán závěry Nejvyššího správního soudu se krajský soud nezabýval argumentací žalobkyně ochrannou známkou, neboť se jednalo o opožděnou námitku. Na podkladě závazných závěrů Nejvyššího správního soudu krajský soud také dospěl k tomu, že označení „medicinální houby“ v logu žalobkyně mohlo průměrného spotřebitele uvést v omyl. Průměrný spotřebitel konkrétně mohl na základě tohoto označení produktům žalobkyně přisuzovat léčebné vlastnosti pramenící z obsahu hub, přestože všechny produkty složky hub neobsahovaly.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu (druhému v pořadí) kasační stížnost. Stěžovatelka namítla, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost je proto dle § 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle ní přípustná. Dle stěžovatelky je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný, neboť krajský soud pouze převzal závěry Nejvyššího správního soudu, aniž by do rozsudku začlenil vlastní úvahy a posouzení. Krajský soud tak nevypořádal námitky, které Nejvyšší správní soud závazně neposoudil. Krajský soud se také odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Soudního dvora Evropské unie. Stěžovatelka rovněž rozporovala závěry, které Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53, neboť je považovala za chybné a vzájemně rozporné. Zároveň dle stěžovatelky rozsáhlá část odůvodnění rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 byla pouze tzv. *obiter dictum*, tedy krajský soud přímo nezavazovala.

[7] Stěžovatelka i nadále trvá na tom, že průměrný spotřebitel nemohl být uveden v omyl ohledně složení produktu přítomností výrazu „medicinální houby“ v graficky ohraničeném logu. Svůj případ dávala do souvislosti se značkou Kostecké uzeniny. S tímto logem jsou na trh uváděny i produkty, které uzeninami nejsou. Z hlediska loga je dle stěžovatelky nerozhodné, zda se jedná o registrovanou ochrannou známkou, neboť výsledek zhodnocení grafické podoby by měl být vždy totožný. Nejvyšší správní soud a následně krajský soud také dostatečně nevyhodnotily, jak produkty stěžovatelky mohly na průměrné spotřebitele působit. Postupovaly proto v rozporu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie. Na etiketách produktů Bio Chlorella a Bio Mladý ječmen bylo v zorném poli uvedeno složení produktů, proto se spotřebitel nemohl zmýlit stran jejich obsahu. Krajský soud tuto skutečnost nerefletoval. Stěžovatelka také zopakovala, že výraz „medicinální houby“ není léčebným tvrzením. Daný výraz nelze striktně přeložit jako léčivé houby a pouze na tomto založit rozhodnutí. Je nutné důsledně posoudit, jak by si výraz v daném kontextu vykládal průměrný spotřebitel, což se nestalo. V posuzovaném případě má výraz „medicinální houby“ odkazovat ke skupině hub, na jejichž prodej se stěžovatelka specializuje, a které se vyznačují zvýšeným obsahem bioaktivních látek, přičemž tento výraz nejde významově nijak nad rámec např. výrazu zdravé ovoce. Výraz „medicinální houby“ může být maximálně nespécifickým zdravotním tvrzením, nikoliv však tvrzením léčebným.

[8] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu. Dále uvedla, že průměrný spotřebitel mohl na základě sousloví „medicinální houby“

umístěného v hlavním zorném poli na sedmi produktech (např. Curcumin, Bio Chlorella či Bio Mladý ječmen) očekávat produkty vyrobené z hub nebo alespoň obohacené o jejich výtažky. Tyto produkty přitom žádné výtažky z hub neobsahovaly. Ke slovu „medicinální“ žalovaná uvedla, že je odvozeno od slova medicína neboli lékařství (z lat. *ars medicina*, umění léčit). Použití informace „medicinální“ při uvádění produktů na trh proto bylo způsobilé u průměrného spotřebitele vyvolat očekávání léčebného účinku. K léčebnému tvrzení se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53, na který stěžovatelka plně odkázala.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není přípustná.

[10] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je nepřípustná kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[11] Krajský soud rozhodoval napadeným rozsudkem znovu poté, co bylo jeho původní rozhodnutí v totožné věci (rozsudek ze dne 19. května 2021 č. j. 31 A 4/2019-91) zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. února 2023 č. j. 8 As 212/2021-53.

[12] Institut nepřípustnosti opakované kasační stížnosti brání tomu, aby se Nejvyšší správní soud znovu zabýval věcí, u které „již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil“ (nález Ústavního soudu ze dne 8. června 2005 sp. zn. IV. ÚS 136/05, N 119/37 SbNU 519). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu následně uvedl: „Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by postrádalo smysl, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by kasační soud setrval na svém původním názoru, takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele žádný význam, nebo by vyslovil právní názor jiný, takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí“ (usnesení ze dne 22. března 2011 č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, bod [21]).

[13] Právním názorem (tzn. závěry o aplikaci a interpretaci práva), vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, je krajský soud v dalším řízení vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a v zásadě se od něj nemůže odchýlit. Právním názorem, který sám v téže věci vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku, je vázán i Nejvyšší správní soud (byť rozhodoval v senátu v jiném složení) a změny původně vysloveného právního názoru se senát rozhodující o nové kasační stížnosti nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. července 2008 č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, č. 1723/2008 Sb. NSS).

[14] Jedinou zákonem předvídanou výjimkou z nepřípustnosti opakované kasační stížnosti je námitka, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K tomu však v posuzované věci nedošlo, neboť krajský soud v napadeném rozsudku právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený ve zrušujícím rozsudku

pokračování

č. j. 8 As 212/2021-53 plně následoval. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že námitku ochrannou známkou stěžovatelka uplatnila až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, proto byla opožděná. Zároveň Nejvyšší správní soud konstatoval, že sousloví „medicínální houby“ bylo způsobilé oklamat průměrného spotřebitele jak co do léčebných účinků (léčebné tvrzení), tak i co do složení produktů. Nejvyšší správní soud tedy v uvedeném rozsudku vyslovil jasné závěry na určující (sporné) právní otázky v nynější věci. Krajský soud posléze závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem plně respektoval a souladu s nimi o žalobě stěžovatelky rozhodl. Stěžovatelka v kasační stížnosti tuto skutečnost sice rozporovala, neboť obecně uváděla, že se krajský soud od závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlil, avšak své tvrzení nijak blíže nekonkretizovala. Z celkového pojetí kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka ve skutečnosti nezpochybňovala, že by se krajský soud závěry Nejvyššího správního soudu neřídil. Jádrem její argumentace spočívalo v nesouhlasu s dřívějšími závěry Nejvyššího správního soudu. V nynější věci je nicméně šestý senát Nejvyššího správního soudu vázán dřívějšími závěry Nejvyššího správního soudu vyslovenými jeho osmým senátem a nemůže se od nich odchýlit či je opětovně posuzovat.

[15] Ze zákazu opakované kasační stížnosti dále judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec dosloveného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky, které brání odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí. Jedná se typicky o situace, kdy je původní zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu (zcela nebo zčásti) odůvodněn závažným procesním pochybením krajského soudu, nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, nedostatečným zjištěním skutkového stavu věci či jinou vadou, pro kterou Nejvyšší správní soud nemohl v předcházejícím řízení přistoupit k posouzení věci samé (výše citované usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 79/2009 - 165, bod 24). O žádnou z uvedených situací se však v nyní posuzované věci nejednalo.

[16] Stěžovatelka v tomto ohledu pouze namítala, že podstatná část odůvodnění rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 byla učiněna pouze *obiter dictum*, avšak tento argument musí Nejvyšší správní soud odmítnout. Jak plyne z odůvodnění daného rozsudku, Nejvyšší správní soud nekonstatoval pouze nesprávné zhodnocení opožděnosti jedné námítky, nýbrž se věcně zabýval i dalšími námitkami, který bylo možné věcně přezkoumat. Nejvyšší správní soud proto zhodnotil i ostatní věcné závěry krajského soudu, přičemž zároveň podrobně vypořádal námitky stěžovatelky, které uplatnila ve vyjádření. Z rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 je proto patrné, že Nejvyšší správní soud reagoval na konkrétní závěry krajského soudu i námitky účastníků řízení. Nejednalo se proto o závěry učiněné nad rámec či pouze pro dokreslení, nýbrž o autoritativní posouzení dané věci. Z tohoto důvodu byly všechny závěry obsažené v rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 závazné pro krajský soud a jsou rovněž závazné pro nynější řízení o kasační stížnosti stěžovatelky. V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že lze dát stěžovatelce za pravdu co do stručnosti vlastních závěrů krajského soudu v napadeném rozsudku. Tato stručnost byla dána tím, že Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku uvedl jasné závěry, které větší prostor pro vlastní argumentaci nepřipouštěly. Krajský soud posléze závazné závěry aplikoval na nynější věc, přičemž své vlastní úvahy zdůvodnil, byť mnohdy s odkazem na konkrétní závěry Nejvyššího správního soudu, což však nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[17] Aplikaci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. pak nebrání ani skutečnost, že předchozí a následnou kasační stížnost podali rozdílní účastníci řízení před krajským soudem. Byla-li rozhodná právní otázka Nejvyšším správním soudem plně vyřešena k předchozí kasační stížnosti jiného účastníka, mohou i osoby odlišné od původního stěžovatele k této otázce v následné kasační stížnosti přípustně namítat pouze to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 2. července 2019 sp. zn. III. ÚS 926/19, N 129/95 SbNU 66, bod 23). Obsahem kasační stížnosti stěžovatelky (tj. v pořadí druhé kasační stížnosti v uvedené věci) je totožný předmět sporu (posouzení vlivu sousloví „medicinální houby“ na průměrného spotřebitele) jako v případě první kasační stížnosti podané žalovanou. Tím byla zřetelně vymezena sporná otázka, kterou Nejvyšší správní soud v předchozím zrušujícím rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 jednoznačně a jasně vyřešil, přičemž stěžovatelka měla jako účastník řízení možnost se k ní vyjádřit a uplatnit veškerou relevantní argumentaci, což také učinila. Nejvyšší správní soud všechny námítky stěžovatelky, které v případě prvního kasačního řízení uplatnila ve vyjádření a nyní zopakovala přímo v kasační stížnosti, věcně vypořádal. S vypořádáním sice stěžovatelka nesouhlasila, to však nic nemění na závěru, že se s jejími argumenty Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 8 As 212/2021-53 neztotožnil a sousloví „medicinální houby“ považoval za léčebné tvrzení schopné oklamat průměrného spotřebitele. V nynější věci je celkovým posouzením i vypořádáním jednotlivých námitek Nejvyšší správní soud vázán, proto není dán prostor, aby se věci znovu věcně zabýval a přistoupil k odlišnému zhodnocení.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud tak kasační stížnost odmítl podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. [ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s.] jako nepřipustnou, neboť se jedná o opakovanou kasační stížnost směřující proti rozsudku krajského soudu, který rozhodoval znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Jelikož byla kasační stížnost odmítnuta, rozhodl Nejvyšší správní soud zároveň o vrácení již zaplaceného soudního poplatku ve výši 5 000 Kč žalobkyni dle § 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, a jeho vyplacení k rukám zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu